

Kulturdepartementet
v/ Gro Paudal og Hanne Marie Myrvold
Postboks 8030 Dep
0030 Oslo

Oslo, 10.november 2011

Deres ref: 2011/01760 SF/HMM:amb

HØRINGSSVAR OM VEILEDER FOR FORSTANDERE

STL er glade for at departementet utarbeider en veileder for forstandere, og for at vi inviteres grundig inn i prosessen.

Generelle kommentarer

Vi har fått en del tilbakemeldinger på formen på veilederen. Språket og presentasjonsformen oppleves av flere som akademisk, juridisk og tung. Departementet bes å ta hensyn til at mange brukere av veilederen vil være personer som ikke er vant til en slik språkform. Det gjelder både personer med ikke-norsk bakgrunn, samt «frivillige» forstandere i mindre frikirkelige menigheter. De vil kunne få problemer med å trenge inn i teksten slik den nå foreligger. Vi legger forøvrig til grunn at dokumentet korrekturleses før publisering.

Ettersom veilederen er ganske omfattende, anbefaler vi at det sammen med veilederen utarbeides en enkel brosjyre som kort oppsummerer forstanderens plikter og ansvarsoppgaver uten å gå i detalj, og som henviser til veilederen for nærmere informasjon.

Kun for trossamfunn?

Veilederen omtaler konsekvent trossamfunn, men trossamfunnsloven omhandler også «ymist anna», dvs. livssynssamfunnene. Det virker uklart om veilederen også gjelder forstandere i livssynssamfunn. Dersom veilederen ikke gjelder forstandere for livssynssamfunn bør det presiseres.

Forstanderens rolle

Det er et krav i trossamfunnsloven at et samfunn må ha en forstander for å bli registrert. Det bør understrekes innledningsvis. I den samme innledningen bør det komme tydelig frem at en forstander ikke trenger å være samme person som den religiøse lederen.

Om religionsfrihet i innledningen

Når veilederen fremstiller det som om religionsfriheten automatisk må vike for «andre grunnleggende rettigheter», virker det noe overforenklet. Det er ikke slik at andre rettigheter har generell forkjørsrett fremfor religionsfriheten. Bildet er mer nyansert og derfor er rettighetskonflikter et emne STL arbeider aktivt med.

Barns medlemskap

Ang. regler for barn under 15 år, s. 2: Barneloven er strengere enn trossamfunnsloven (og kirkeloven) når det gjelder barns rett til å bli hørt (§ 31). Der heter det at barn har rett til å bli hørt og tatt med på avgjørelser om viktige forhold som angår dem fra 7 års alder og i takt med modenhet. Barneombudet

oppfordret tidligere i år FAD til å endre kirkeloven i tråd med dette, da den loven er under revisjon for tiden. Denne lavere aldersgrensen bør også kunne nevnes i veilederen.

På side 6 heter det at «Forstander bør spørre barnet om dets mening». Ved skriftlig innmelding hvor man ikke møtes personlig, er det da meningen at forstander skal kontakte barnet per telefon eller brev?

På side 6 gir også formuleringen «Personer over 15 år kan ikke nektes utmelding av et trossamfunn» inntrykk av at personer under 15 år kan nektes utmelding. Avsnittet blir tydeligere uten den nevnte setningen. Legg eventuelt til at «Barn under 15 år kan ikke melde ut seg selv».

Vigsel

Første setning om dette, på s. 7, kan forstås både som at en forstander kan gifte seg eller forestå en ektevielse. Her må språkbruken bli tydeligere.

Medlemmers personvern

Etter vår vurdering fremstår reglene som stilles opp for bruk av medlemslistene som alt for strenge. Slik det nå er formulert, kan det virke som om f.eks. ansatte og tillitsvalgte (andre enn de øverste styremedlemmene) ikke har mulighet til å benytte medlemsopplysninger. Det blir urealistisk å forvente at de som arbeider med medlemsaktiviteter ikke skal ha tilgang til kontaktinformasjon om dem de skal betjene. Med dagens elektroniske verktøy kan det også være flere som uunngåelig får tilgang til medlemsopplysningene, f.eks. selskaper som leverer dataløsninger for medlemsregistre og trykkerier som adresserer medlemsblader.

De som får tilgang til medlemsopplysninger bør undertegne en taushetserklæring, slik departementet legger opp til. Departementet må gjerne utarbeide et skjema for dette, som vedlegg til veilederen.

Avsluttende kommentarer

Vi ser frem til at veilederen blir ferdigstilt, og er gjerne behjelpelige med å gjøre den kjent for målgruppen.

Med vennlig hilsen,

Lise Tørnby
koordinator/daglig leder

Lars-Petter Helgestad
informasjonskonsulent